 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p align="center">Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 1/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу

За упис овлашћења документација обухвата:

- Потпуно попуњен Захтев за прво издавање Part-66 дозволе Form-19.
- **Превод** судског тумача на српски језик Part-147 “Certificate of Recognition” за обуку за тип ваздухоплова – **теоријски** део. Оригинал. Или, оверена фотокопија ако је сертификат на српском језику.
- Part-147 “Certificate of Recognition” за обуку за тип ваздухоплова – теоријски део. Фотокопија.
- **Превод** судског тумача на српски језик Part-147 “Certificate of Recognition” за обуку за тип ваздухоплова – **практични** део. Оригинал. Или, оверена фотокопија ако је сертификат на српском језику.
- Part-147 “Certificate of Recognition” за обуку за тип ваздухоплова – практични део. Фотокопија.
- Оверена копија ОЈТ, ако се ради о упису првог типа ваздухоплова у дозволу.
- Републичка административна такса.
- Накнада ДЦВ-у за упис овлашћења.

ОБУКА

За упис овлашћења за тип ваздухоплова у Part-66 дозволу за категорије Б1, Б2, Ц потребно је завршити обуку у одобреној Part-147 организацији. Обука се састоји од:

1. Теоријске обуке и испита;
2. Практичне обуке и процене (*assessment*). (За категорију Ц (Т4) није потребан практични део);
3. ОЈТ (За упис првог овлашћења за тип ваздухоплова (*Aircraft Type Rating*) у оквиру дате категорије/поткатегорије у Part-66 дозволу осим обуке, потребно је завршити ОЈТ као што је описано у Apendix III на Part-66.) ОЈТ није део обуке за тип.

Теоретска обука и испит и практична обука и процена морају бити у складу са следећим захтевима:

- Спроводи их организација за обуку особља за одржавање одобрена у складу са Part-147. За случај да је спроводе друге организације онда морају бити **директно одобрене од стране Директората пре започињања обуке.**

Директно одобрење обуке ради се од случаја до случаја и неће се одобравати на дужи период.
The direct approval of aircraft type training should be done on a case-by-case basis and should not be granted for long-term periods, since it is not a privilege of the organisation providing the training.

Ако се ради о курсу разлика, ДЦВ ће одобрити упис тог типа ваздухоплова само ако у дозволи подносиоца захтева већ постоји основни тип тог ваздухоплова.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p>Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 2/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

Комплетна обука се мора започети и завршити у периоду од 3 године пре датума подношења захтева за упис у Part-66 дозволу.

*Type rating training and On the Job Training (Appendix III, points 1(a)(iv), 1(b)(v) and 6):
Theoretical training (+examination), practical training (+assessment) and On the Job Training (when required) must have been started and finished within 3 years prior to application for licence endorsement. **OJT is not part of the Type Training.***

Испит за тип ваздухоплова без претходно завршене обуке

Максималан број узастопних покушаја је три.

Период за сваки сет од 3 узастопна покушаја полагања испита:

- 30 дана након првог покушаја
- 60 дана након другог покушаја
- 1 година након трећег покушаја

Подносилац захтева за полагање испита **даје писану изјаву** Part-147 организацији или ДЦВ-у где пријављује испит, о броју покушаја, датумима одржавања испита, као и у којој Part-147 организацији су били претходни покушаји.

Испит за тип мора да се положи, а захтевано практично искуство мора да се стекне у периоду од 3 године пре подношења пријаве за упис овлашћења у дозволу за одржавање ваздухоплова.

Waiting periods for each set of 3 consecutive attempts:

- 30 days after 1st attempt.
- 60 days after 2nd attempt.
- 1 year after 3rd attempt.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p align="center">Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 3/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

РАСПОРЕД ОБУКЕ

У принципу прво се ради теорија па онда практични део па онда ОЈТ. Или, теорија и пракса као интегрисани курс, па онда ОЈТ

Може као изузеће и

прво урадити не више од 50% „taskova“ предвиђених за ОЈТ па онда теорија и пракса, па онда остатак ОЈТ.

AMC&GM

Aircraft type training shall consist of theoretical training and examination, and, except for the category C ratings, practical training and assessment. and On the Job Training (when required) must have been started and finished within 3 years prior to application for licence endorsement.

AMC Part-66 to Section 1 of Appendix III to Part-66 "Aircraft Type Training and Examination Standard. On-the-Job Training"

*2. Practical training may be performed either following or integrated with the theoretical elements. However, **it should not be performed before theoretical training.***

Изузеће

Aircraft type training may be subdivided in airframe and/or powerplant and/or avionics/electrical systems type training courses.

- 1. Airframe type training course means a type training course including all relevant aircraft structure and electrical and mechanical systems excluding the powerplant.*
- 2. Powerplant type training course means a type training course on the bare engine, including the build-up to a quick engine change unit.*
- 3. The interface of the engine/airframe systems should be addressed by either airframe or powerplant type training course. In some cases, such as for general aviation, it may be more appropriate to cover the interface during the airframe course due to the large variety of aircraft that can have the same engine type installed.*
- 4. Avionics/electrical systems type training course means type training on avionics and electrical systems covered by but not necessarily limited to ATA Chapters 22, 23, 24, 25, 27, 31, 33, 34, 42, 44, 45, 46, 73 and 77 or equivalent.*

On The Job Training ОЈТ

За упис првог овлашћења за тип ваздухоплова (Aircraft Type Rating) у оквиру дате категорије/ поткатегорије у Part-66 дозволу осим обуке, потребно је завршити ОЈТ као што је описано у Appendix III на Part-66.

ПЕРИОД ВАЖЕЊА ОЈТ ОБУКЕ

Appendix III тачка 6.

ОЈТ мора одобрити Директорат, пре започињања ОЈТ.

ОЈТ важи ако је започет и завршен 3 (три) године пре датума подношења захтева за упис овлашћења.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p align="center">Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 4/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

ОЈТ одобравају ваздухопловне власти које су издале Part-66 лиценцу. Директорат одобрава ОЈТ за механичаре којима је издао лиценцу, без обзира у којој Држави се спроводи ОЈТ.

Није могуће завршити ОЈТ за неки ваздухоплов, без претходно стечене Part-66 лиценце.

АМО које запошљавају особље са Part-66 лиценцама које су издале в. власти друге Државе морају добити одобрење за ОЈТ од тих в. власти, зато што не постоји систем узајамног признавања.

Maintenance organisations employing people with licences issued by different NAAs need to get approval for OJT from each involved NAA, because there is no mutual recognition possible.

1. ОЈТ се може извршити у Part-145 или М.А. Subpart F организацијама (АМО). Part-147 не може спровести нити подговорити ОЈТ.
2. Коришћење симулатора за ОЈТ није дозвољено,
3. ОЈТ треба да обухвати 50% таскова датих у *Appendix II to AMC to Part-66*

1. "A maintenance organisation appropriately approved for the maintenance of the particular aircraft type" means a Part-145 or M.A. Subpart F approved maintenance organisation holding an A rating for such aircraft. The Part-147 cannot conduct nor sub-contract OJT.

2. The use of simulators for OJT should not be allowed.

3. The OJT should cover at least 50 % of the tasks contained in Appendix II to AMC to Part-66. Some tasks should be selected from each paragraph of the Appendix II list. Tasks should be selected among those applicable to the type of aircraft and licence (sub)category applied for. Other tasks than those in the Appendix II may be considered as a replacement when they are relevant. Typically, in addition to the variety and the complexity, the OJT tasks should be selected because of their frequency, safety, novelty, etc.

Листа таскова који се морају одрадити дата је у:

AMC to Part-66: Appendix II Aircraft Type Practical Experience and On-the-Job Training - List of Tasks.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p align="center">Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 5/14
		датум издања 22.01.2014 датум ревизије -	Издање 1/Рев. 0

AMC&GM

Each task shall be signed off by the student and countersigned by a designated supervisor.

The final assessment of the completed OJT is mandatory and shall be performed by a designated assessor appropriately qualified.

The following data shall be addressed on the OJT worksheets/logbook:

- 1. Name of Trainee;*
- 2. Date of Birth;*
- 3. Approved Maintenance Organisation;*
- 4. Location;*
- 5. Name of supervisor(s) and assessor, (including licence number if applicable);*
- 6. Date of task completion; i početka (zbog uslova 3 godine)*
- 7. Description of task and job card/work order/tech log, etc.;*
- 8. Aircraft type and aircraft registration;*
- 9. Aircraft rating applied for.*

Да би се олакшала провера од стране ДЦВ-а, демонстрација ОЈТ ће се састојати од:

- (и) детаљних радних листова / дневник/ логбоок и
- (ии) извештај о усаглашености који показује како ОЈТ испуњава захтеве Part-66/145.

AMC 66.B.100 to 115

Aircraft type endorsement should use the standard codes contained in Appendix I to the AMCs.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p>Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 6/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

Групе ваздухоплова

За потребе овлашћења која се уписују у дозволу за одржавање ваздухоплова, ваздухоплови се разврставају у следеће групе:

1. Група 1: сложени ваздухоплови на моторни погон, хеликоптери са више мотора, авиони са максималном одобреном оперативном висином преко FL290, ваздухоплови опремљени системом „fly-by-wire“ и други ваздухоплови за које је потребно овлашћење за тип, када тако одреди Агенција.

2. Група 2: ваздухоплови који нису у групи 1, а који припадају следећим подгрупама:

- подгрупа 2а: авиони са једним турбо-проп мотором,
- подгрупа 2б: хеликоптери са једним турбо мотором,
- подгрупа 2ц: хеликоптери са једним клипним мотором.

3. Група 3: авиони са клипним мотором који нису у групи 1.

Ваздухопловна овлашћења

(а) Да би имао право да врши оверу радова на одређеном типу ваздухоплова, ималац дозволе за одржавање ваздухоплова мора да има уписано одговарајуће ваздухопловно овлашћење у дозволи.

- За категорију Б1, Б2 или Ц одговарајућа ваздухопловна овлашћења су:

1. За групу 1 ваздухоплова, одговарајуће овлашћење за тип ваздухоплова.
2. За групу 2 ваздухоплова, одговарајуће овлашћење за тип ваздухоплова, произвођачко овлашћење за подгрупу или пуно овлашћење за подгрупу.
3. За групу 3 ваздухоплова, одговарајуће овлашћење за тип или пуно групно овлашћење.

- За категорију Б3, одговарајуће овлашћење је „непресуризовани клипни авиони са МТОМ од 2 000 kg и мање“.

- За категорију А, не захтева се овлашћење, али морају да буду испуњени захтеви из 145.А.35 Анекса II (Part 145).

(б) За упис овлашћења за тип ваздухоплова захтева се успешно завршена обука за тип ваздухоплова за одговарајућу категорију Б1, Б2 или Ц.

(ц) Поред захтева из тачке б. за упис првог овлашћења за тип ваздухоплова у оквиру дате категорије/поткатегорије захтева се и успешно завршена одговарајућа обука на радном месту (*On the Job Training*), како је описано у Додатку III Анекса III (Part 66).

(д) Осим као у тач. (б) и (ц), за групе 2 и 3 ваздухоплова, овлашћења за тип ваздухоплова, такође, могу да се дају после:

- положеног испита за тип ваздухоплова одговарајуће категорије Б1, Б2 или Ц описаног у Додатку III овог Анекса (Part 66) и

- у случају категорије Б1 и Б2, подношења доказа о практичном искуству на типу ваздухоплова. У овом случају, практично искуство подразумева репрезентативни пресек задатака на одржавању који одговарају категорији дозволе.

За овлашћење категорије Ц које је стечено на основу универзитетске дипломе како је наведено у 66.А.30(а)(5), први испит за тип ваздухоплова мора да буде на нивоу категорије Б1 или Б2.

(е) За групу 2 ваздухоплова:

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p>Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 7/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

1. За упис произвођачких овлашћења за подгрупу за имаоце дозволе категорије Б1 и Ц потребно је испунити захтеве за стицање овлашћења за тип ваздухоплова за најмање два типа ваздухоплова истог произвођача који заједно представљају ту подгрупу произвођача;

2. За упис пуног овлашћење за подгрупу за имаоце дозволе категорије Б1 и Ц потребно је испунити захтеве за стицање овлашћења за тип ваздухоплова најмање три различита произвођача који су у комбинацији репрезентативни за ту подгрупу;

3. За упис произвођачких овлашћења за подгрупе и пуног овлашћења за подгрупу за имаоце дозволе категорије Б2 захтева се доказ о практичном искуству које подразумева репрезентативни пресек задатака на одржавању који одговарају категорији дозволе и тој подгрупи ваздухоплова.

(ф) За групу 3 ваздухоплова:

1. За упис пуног групног овлашћења за групу 3 имаоца дозвола категорија Б1, Б2 и Ц захтева се доказ о практичном искуству, које обухвата репрезентативни пресек задатака на одржавању који одговарају категорији дозволе и групи 3.

2. За категорију Б1, изузев ако је подносилац захтева поднео доказе о одговарајућем искуству, овлашћење за групу 3 има следећа ограничења која се уписују у дозволу:

- пресуризовани авиони,
- авиони са металном конструкцијом,
- авиони са композитном конструкцијом,
- авиони са дрвеном конструкцијом,
- авиони са металном конструкцијом цеви прекривеном тканином.

(г) За дозволу Б3:

1. За упис овлашћења "непресуризовани клипни авиони са *МТОМ* од 2 000 *kg* и мање " захтева се доказ о практичном искуству које обухвата репрезентативан пресек задатака на одржавању који одговарају категорији дозволе.

2. Изузев ако је подносилац захтева поднео доказ о одговарајућем искуству, овлашћење из тачке 1. има следећа ограничења која се уписују у дозволу:

- авиони са дрвеном конструкцијом,
- авиони са металном конструкцијом цеви прекривеном тканином,
- авиони са металном конструкцијом,
- авиони са композитном конструкцијом.

GM 66.A.45(b) Endorsement with aircraft ratings

An aircraft type rating includes all the aircraft models/variants listed in column 2 of Appendix I to AMC to Part-66. When a person already holds a type rating on the licence and such type rating is amended in the Appendix I to AMC to Part-66 in order to include additional models/variants, there is no need for additional type training for the purpose of amending the type rating in the licence. The rating should be amended to include the new variants, upon request by the applicant, without additional requirements. However, it is the responsibility of the licence holder and, if applicable, the maintenance organisation where he/she is employed to comply with 66.A.20(b)3, 145.A.35(a) and M.A.607(a), as applicable, before he/she exercises certification privileges.

Similarly, type training courses covering certain, but not all the models/variants included in a type rating, are valid for the purpose of endorsing the full type rating.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p>Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 8/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

AMC 66.A.45(e) Endorsement with aircraft ratings

1. For the granting of manufacturer subgroup ratings for Group 2 aircraft, for B1 and C licence holders, the sentence "at least two aircraft types from the same manufacturer which combined are representative of the applicable manufacturer subgroup" means that the selected aircraft types should cover all the technologies relevant to the manufacturer subgroup in the following areas:

- Flight control systems (mechanical controls/hydraulically powered controls/electromechanically powered controls); and
- Avionic systems (analogue systems/digital systems); and
- Structure (manufactured of metal/composite/wood).

In cases where there are very different aircraft types within the same manufacturer subgroup, it may be necessary to cover more than two aircraft types to ensure adequate representation.

For this purpose it may be possible to use aircraft types from the same manufacturer classified in Group 1 as long as the selected aircraft belong to the same licence subcategory for which the rating will be endorsed.

2. For the granting of full subgroup ratings for Group 2 aircraft, for B1 and C licence holders, the sentence "at least three aircraft types from different manufacturers which combined are representative of the applicable subgroup" means that the selected aircraft types should cover all the technologies relevant to the manufacturer subgroup in the following areas:

- Flight control systems (mechanical controls/hydraulically powered controls/electromechanically powered controls); and
- Avionic systems (analogue systems/digital systems); and
- Structure (manufactured of metal/composite/wood).

In cases where there are very different aircraft types within the same subgroup, it may be necessary to cover more than three aircraft types to ensure adequate representation.

For this purpose it may be possible to use aircraft types from different manufacturers classified in Group 1 as long as the selected aircraft belong to the same licence subcategory for which the rating will be endorsed.

3. For manufacturer subgroup ratings, the term "manufacturer" means the TC holder defined in the certification data sheet, which is reflected in the list of type ratings in Appendix I to AMC to Part-66.

In the case of an aircraft rating where the type rating refers to a TC holder made of a combination of two manufacturers which produce a similar aircraft (i.e. AGUSTA/BELL

HELICOPTER TEXTRON or any case of aircraft similarly built by another manufacturer), this combination should be considered as one manufacturer.

As a consequence:

When a licence holder gets a manufacturer type or a manufacturer subgroup rating made of a combination of manufacturers, it covers the combination of such manufacturers.

When a licence holder who intends to endorse a full subgroup rating selects three aircraft from different manufacturers, this means from different combinations of manufacturers as applicable.

AMC 66.A.45(d), (e)3, (f)1 and (g)1 Endorsement with aircraft ratings

1. The "practical experience" should cover a representative cross section including at least 50 % of tasks contained in Appendix II to AMC relevant to the licence category and to the applicable aircraft type ratings or aircraft (sub)group ratings being endorsed. This experience should cover tasks from each paragraph of the Appendix II list. Other tasks than those in the Appendix II may be considered as a replacement when they are relevant. In the case of (sub)group ratings, this experience may be shown by covering one or several aircraft types of

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p>Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 9/14
		датум издања 22.01.2014 датум ревизије -	Издање 1/Рев. 0

the applicable (sub)group and may include experience on aircraft classified in group 1, 2 and/or 3 as long as the experience is relevant. The practical experience should be obtained under the supervision of authorised certifying staff.

2. In the case of endorsement of individual type ratings for Group 2 and Group 3 aircraft, for the second aircraft type of each manufacturer (sub)group the practical experience should be reduced to 30 % of the tasks contained in Appendix II to AMC relevant to the licence category and to the applicable aircraft type. For subsequent aircraft types of each manufacturer (sub)group this should be reduced to 20 %.

3. Practical experience should be demonstrated by the submission of records or a logbook showing the Appendix II tasks performed by the applicant. Typical data to be recorded are similar to those described in AMC 66.A.20(b)2.

GM 66.A.45 Endorsement with aircraft ratings

The following table shows a summary of the aircraft rating requirements contained in 66.A.45, 66.A.50 and Appendix III to Part-66.

The table contains the following:

- The different aircraft groups;
- For each licence (sub)category, which ratings are possible (at the choice of the applicant):
  - o Individual type ratings;
  - o Full and/or Manufacturer (sub)group ratings;
- For each rating option, which are the qualification options;
- For the B1.2 licence (Group 3 aircraft) and for the B3 licence (piston-engine nonpressurised aeroplanes of 2 000 kg MTOM and below), which are the possible limitations to be included in the licence if not sufficient experience can be demonstrated in those areas.

Note: OJT means "On-the-Job Training" (Appendix III to Part-66, Section 6) and is only required for the first aircraft rating in the licence (sub)category.

У табели 1. дат је извод из услова за стицање ваздухопловних овлашћења.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p>Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 10/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

Ограничења

(а) Ограничења уписана у дозволу за одржавање ваздухоплова **ЗАБРАЊУЈУ** коришћење сертификационих права и утичу на ваздухоплов у целини.

(б) Ако су у питању ограничења из 66.A.45, ограничења се уклањају након:

1. подношења доказа о одговарајућем искуству; или
2. задовољавајуће практичне процене коју спроводи надлежни орган.

(ц) Ограничења из 66.A.70 се уклањају по положеним испитима за оне предмете који су дефинисани у одговарајућем конверзионом извештају, сходно 66.B.300.

Ова ограничења значе да на тим авионима није дозвољен рад!

На пример, ако је у дозволу унето ограничење: CstAer , то значи да ималац те дозволе нема права да сертификакује радове на авионима са композитном конструкцијом

AMC 66.A.50(b) Limitations

1. *The appropriate experience required to remove the limitations referred to in 66.A.45(f) and (g) should consist of the performance of a variety of tasks appropriate to the limitations under the supervision of authorised certifying staff. This should include the tasks required by a scheduled annual inspection. Alternatively, this experience may also be gained, if agreed by the competent authority, by theoretical and practical training provided by the manufacturer, as long as an assessment is further carried out and recorded by this manufacturer.*
2. *It may be acceptable to have this experience on just one aircraft type, provided that this type is representative of the (sub)group in relation to the limitation being removed.*
3. *The application for the limitation removal should be supported by a record of experience signed by the authorised certifying staff or by an assessment signed by the manufacturer after completion of the applicable theoretical and practical training.*

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p align="center">Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 11/14
		датум издања 22.01.2014 датум ревизије -	Издање 1/Рев. 0

**Скраћенице ваздухопловних овлашћења и ограничења која се уписују у
дозволу Part 66 (Part 66)**

1. Скраћенице ваздухопловних овлашћења се уписују у дозволу на страни „XII. PART-66 AIRCRAFT RATINGS“, у колони „Aircraft Rating“, а њихова објашњења су дата на празној страни дозволе.

2. Ограничења која се најчешће користе дата су у овом прилогу. Могу да се унесу и друга ограничења, као нпр. AC/C-172 S/N 53268 ваздухоплови који нису Цесна 172 серијски број 53268/*Aircraft other than a Cessna 172 S/N 53268* и сл.

3. У дозволу се уписују објашњења само оних скраћеница које су уписане у дозволу.

Објашњења скраћеница

1. Група 2 ваздухоплова / *Group 2 AC*:

1.1. Пуно овлашћење, подгрупа/*Full sub-group rating*:

SET/A - Подгрупа 2а: авиони са једним турбопроп мотором (изузев оних који су дати у групи 1) / *Sub-group 2a: Single turbo-propeller engine aeroplanes (other than those in Group 1)*;

SET/H - Подгрупа 2б: хеликоптери са једним млазним мотором (изузев оних који су дати у групи 1) / *Sub-group 2b: Single turbine engine helicopters (other than those in Group 1)*;

SEP/H - Подгрупа 2ц: хеликоптери са једним клипним мотором (изузев оних који су дати у групи 1) / *Sub-group 2c: Single piston-engine helicopters (other than those in Group 1)*.

1.2. Произвођачко овлашћење подгрупе 2а,б,ц / *Manufacturer sub-group rating 2a,b,c*:

Произвођач - *SET/A*;

Произвођач - *SET/H*;

Произвођач - *SEP/H*.

Нпр. *Cessna Single turbo-propeller engine aeroplanes (other than those in Group 1)*, односно скраћено: *Cessna- SET/A*.

1.3. Група 3 ваздухоплова пуно овлашћење / *Group 3 Full group rating*:

PE/A - авиони са клипним мотором (изузев оних који су дати у групи 1) / *Piston-engine aeroplanes (other than those in Group 1)*.

2. За категорију БЗ:

PENP/A-2000 kg MTOM: непресуризовани клипни авиони са *MTOM 2 000 kg* и мање / *Piston-engine non-pressurised aeroplanes of 2 000 kg MTOM and below*.

Ограничења / *Limitations*

Ограничења уписана у дозволу представљају забрану рада и односе се на цео ваздухоплов / *Limitations introduced on an AML are exclusions from the certification privileges and affect the aircraft in its entirety.*

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	<p align="center">Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i></p>	Упутство	Стр. 12/14
		<p>датум издања 22.01.2014 датум ревизије -</p>	Издање 1/Рев. 0

Скраћенице/Abbreviations:

PresAer (Pressurized aeroplanes) - пресуризовани авиони;

MStAer (Metal structure aeroplanes) - авиони са металном конструкцијом;

CstAer (Composite structure aeroplanes) - авиони са композитном конструкцијом;

WstAer (Wood structure aeroplanes) - авиони са дрвеном конструкцијом;

MTStF (Aeroplanes with metal tubing structure covered with fabric) - авиони са металном конструкцијом цеви прекривеном тканином;

EPGD (El.Power Generation & Distribution Systems) - системи за напајање и дистрибуцију електричне енергије;

LRU (Avionic LRU's) - замена компоненти авионике;

LGTR (Licence granting based on Type Rating) - дозвола која је издата на основу овлашћења за тип;

AC/2000 kg MTOM (Aircraft above 2 000 kg MTOM) - ваздухоплови са *MTOM* већом од 2000 kg;

AC/NOLH (Aircraft not owned by the licence holder) - ваздухоплови који нису у власништву имаоца дозволе;

AC/CAT (Aircraft involved in commercial air transport) - ваздухоплови укључени у комерцијални превоз;

AC/RLG (Aircraft equipped with retractable landing gear) - ваздухоплови са увлачећим стајним трапом;

AC/UT-75 (Aircraft other than a UTVA 75) - ваздухоплови који нису УТВА 75;

AC/C-172 (Aircraft other than a Cessna 172) - ваздухоплови који нису Цесна 172.

 <p>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p> <p>пловидбеност</p>	Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозвола за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i>	Упутство	Стр. 13/14
		датум издања 22.01.2014 датум ревизије -	Издање 1/Рев. 0

Табела 1.

Aircraft rating requirements			
	B1/B3 licence	B2 licence	C licence
Group1 * complex motor-powered aircraft * multiple engine helicopters, * aeroplanes certified above FL290, * aircraft equipped with fly-by-wire systems and * other aircraft when defined so by the EASA.	(For B1) / Individual TYPE RATING Type training: - Theory + examination - Practical + assessment + OJT (for first aircraft in licence subcategory)	Individual TYPE RATING Type training: - Theory + examination - Practical + assessment + OJT (for first aircraft in licence subcategory)	Individual TYPE RATING Type training: - Theory + examination
Group2: (except those in Group 1) Subgroups: 2a: single turboprop aeroplanes 2b: single turbine helicopters 2c: single piston helicopters	(B1.1, B1.3, B1.4 licence holders) Individual TYPE RATING (type training+OJT) or (type examination + practical experience) or Full SUB-GROUP RATING (type training+OJT or type examination + practical experience on at least 3 representative aircraft) or Manufacturer SUB-GROUP RATING (type training+OJT or type examination + practical experience on at least 2 representative aircraft of that manufacturer sub-group)	Individual TYPE RATING (type training+OJT) or (type examination + practical experience) or Full SUB-GROUP RATING (based on demonstration of appropriate experience) or Manufacturer SUB-GROUP RATING (based on demonstration of appropriate experience)	Individual TYPE RATING (type training) or (type examination) or Full SUB-GROUP RATING (type training or type examination on at least 3 representative aircraft) or Manufacturer SUB-GROUP RATING (type training or type examination on at least 2 representative aircraft of that manufacturer sub-group)
Group3 Piston engine aeroplanes (except those in Group 1)	(B1.2 licence holders) Individual TYPE RATING (type training+OJT) or (type examination + practical experience) or Full GROUP 3 RATING (based on demonstration of appropriate experience) Limitations: * Pressurized aeroplanes * metal aeroplanes * composite aeroplanes * wooden aeroplanes * metal tubing and fabric a. (Limitations may be removed based on appropriate experience)	Individual TYPE RATING (type training+OJT) or (type examination + practical experience) or Full GROUP 3 RATING (based on demonstration of appropriate experience)	Individual TYPE RATING (type training) or (type examination) or Full GROUP 3 RATING (based on demonstration of appropriate experience)
Piston –engine non-pressurised aeroplanes of 2000 kg MTOM and below	(For B3) Full rating “Piston –engine non-pressurised aeroplanes of 2000 kg MTOM and below” based on practical experience LIMITATIONS: * Pressurised aircraft; * wooden structure aeroplanes * aeroplanes with metal tubing structure covered with fabric * metal structure aeroplanes * composite structure aeroplanes.	NOT APPLICABLE	NOT APPLICABLE

 CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA пловидбеност	Упис ваздухопловног овлашћења у Part-66 дозволу за одржавање ваздухоплова <i>Endorsement with aircraft ratings</i>	Упутство	Стр. 14/14
		датум издања 22.01.2014 датум ревизије -	Издање 1/Рев. 0

НАМЕРНО ОСТАВЉЕНО ПРАЗНО